

This project is funded by
the European Union

*Bu metin Avrupa Birliği ve UN Women'in desteğiyle yürütülen "Strengthening the Capacities of Providers of Services for Women Survivors of Violence" projesi kapsamında Kapasite Geliştirme Derneği tarafından çevrilmiştir.

Birleşmiş
Milletler

CEDAW/C/49/D/23/2009

Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi

Dağıtım.: Genel
27 Eylül 2011

Özgün metnin dili: İngilizce

Kadına Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Heyeti

49. Oturum

11-29 Temmuz 2011

Tavsiye Kararı

Başvuru No. 23/2009

Başvuru sahibi:

Inga Abramova

(Hukuk danışmanı Roman Kisliak tarafından
temsil etmiştir)

Mağdur olduğu iddia edilen kişi:

Başvuru Sahibi

Taraf Ülke:

Belarus

Başvuru Tarihi:

3 Nisan 2009 (ilk başvuru)

25 Temmuz 2011 günü toplanan Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Heyeti'nin, 23/2009 numaralı başvuru bağlamında İhtiyari Protokol'ün 7. Maddesinin 3. paragrafı altında tavsiye kararları şöyledir:

11-51730 (E) 131011

1151730

Please recycle

Ek

Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Heyeti'nin, Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, İhtiyati Protokol'ün 7. Maddesi 3. Paragrafı Kapsamında Aldığı Kararlar (49. Oturum)

Başvuru No. 23/2009*

Başvuru sahibi: Inga Abramova (hukuk danışmanı temsil etti)

Mağdur Olduğu İddia Edilen Kişi: Başvuru Sahibi

Taraf ülke: Belarus

Başvuru tarihi: 3 Nisan 2009 (ilk başvuru)

Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Heyeti, 25 Temmuz 2011'de toplanmış,

Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nin 17. Maddesi altında,

Aşağıdaki kararları kabul etmiştir:

1. İhtiyati Protokol'ün 7. Maddesinin 3. paragrafı kapsamında görüşler:

1.1.3 Nisan 2009 tarihli başvuru sahibi, 1986 Belarus doğumlu Inga Abramove'dir. Abramove, Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nin ("Sözleşme"), 1. Maddesi ile bağlantılı olarak, 2 (a), (b), (d), (e) ve (f), 3. ve 5. Maddelerinde yer alan haklarının ihlal edildiğini iddia etmektedir. Başvuru sahibi, hukuk danışmanı Roman Kisliak tarafından temsil edilmiştir. Sözleşme ve İhtiyati Protokol, taraf ülkede sırasıyla 4 Mart 1981 ve 3 Mayıs 2004'te yürürlüğe girmiştir.

2. Başvuru sahibinin sunduğu olgular

2.1 "Özgürlük için" aktivisti ve gazeteci olan başvuru sahibi, 10 Ekim 2007 günü, 14 Ekim 2007 günü Minsk'te düzenlenecek "Avrupa Yürüyüşü"ne dikkat çekmek için Belarus'un Brest kentinde mavi kurdeleler bağlıyordu. Akşam 07:50'de, Brest Bölgesel Yürütme Komitesi İçişleri Birimi'ne bağlı bir polis memuru tarafından göz altına alınmış ve Brest şehri Lenin Yerel İçişleri Bölümü'ne götürülmüştür. Abramova, "Küçük ölçekli holiganizm" içeren "Avrupa Yürüyüşü"ne katılım çağrısı için mavi kurdeleler ve posterler asmakla suçlanmıştır. 11 Ekim 2007 günü erken saatlerde, tam olarak sabah 01:45'te, Lenin Yerel İçişleri Bölümü'nün geçici

* Söz konusu başvurunun değerlendirilmesine katkı sunan Komite üyeleri şunlardır: Ayse Feride Acar, Nicole Ameline, Olinda Bareiro-Bobadilla, Magalys Arocha Dominguez, Violet Tsisiga Awori, Barbara Evelyn Bailey, Meriem Belmioub-Zerdani, Niklas Bruun, Naela Mohamed Gabr, Ruth Halperin-Kaddari, Yoko Hayashi, Ismat Jahan, Soledad Murillo de la Vega, Violeta Neubauer, Pramila Patten, Silvia Pimentel, Maria Helena Lopes de Jesus Pires, Victoria Popescu, Zohra Rasekh, Patricia Schulz, Dubravka Šimonović ve Zou Xiaoqiao.

alıkoyma tesisine (“IVS tesisi”) yerleştirilmiştir. Aynı gün davası Lenin Bölge Mahkemesi tarafından incelenmiş ve mahkeme başvuru sahibini küçük ölçekli holiganizmden suçlu bulmuştur. Mahkeme'nin karar kıldığı idari ceza, başvuru sahibinin 5 gün için alıkonulması olmuştur. Başvuru sahibi, 15 Ekim 2007 günü serbest bırakılmıştır.

2.2 Başvuru sahibi, alıkonulduğu hücrenin yeraltında olduğunu ve adli suçlardan yakalananlarla ile bir arada tutulduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, IVS tesisinde çalışan tüm memurların erkek olduğunu belirtmiştir. Zaman zaman bir hemşirenin gelerek kendilerini ziyaret ettiğini, fakat bu hemşirenin İçişleri Bölümü'nün bir çalışanı olmadığını eklemiştir.

2.3 Başvuru sahibi, IVS tesisinde, ikisi kadınlara tahsis edilmiş toplam dokuz hücre olduğunu ifade etmektedir. Kendisi, 2,7 metre yüksekliğinde, 12 metre karelik bir hücrede tutulmuştur. Hücre altı kişiyi barındırmak için tasarlanmış olup, hücreye bir masa, 6 ranza ve ahşap bir oturak yerleştirilmiştir. Tüm mobilyalar zemine sabitlenmiştir.

2.4 Başvuru sahibi, hücrelerin soğuk olduğunu; dışarıda hava sıcaklığı 1 santigrat dereceye kadar düşmüş olmasına rağmen kaloriferlerin yanmadığını belirtmiştir. Abramova, bu koşullarda alıkonulmanın işkenceye denk düşüğünü iddia etmektedir. Hücrede, sadece soğuk su musluğu olan bir lavabo ve bir klozet vardı. Tuvalet hücrenin içine yerleştirilmiştir ve hücrenin geri kalanından sadece 50x50 cm ölçülerinde bir paravan ile ayrılmıştı. Öyle ki, tuvaletin karşısına yerleştirilmiş yatağa oturan birisi tuvaleti kullanan kişiyi görebiliyordu. Erkek memurlar, düzenli olarak tutukluları kapı deliğinden gözetliyordu. Küçük paravan tuvaletin kapıdan görülmesine engel olmadığı için, bu memurlar başvuru sahibini tuvaleti kullanırken dikizleyebiliyorlardı. Abramova için bu koşullar altında tuvaleti kullanmak rahatsız edici ve utanç verici olmuştur. Abramova, hücrenin geri kalanından duvarla uygun bir biçimde ayrılmayan tuvaleti kullanmanın onur kırıcı muameleye tekabül ettiğini iddia etmektedir.

2.5 Abramova, sunulan yatakların kirli olduğunu ve hücrelerin örümcek dolu olduğunu eklemiştir. Abramova'nın kaldığı hücre, hücrede kalan diğer tutukluların sigara içiyor olması sebebiyle duman altında olup, vantilatör bütün kokusunu dağıtmıyordu. Aydınlatmanın güçsüz oluşunun yanı sıra pencere küçüktü ve pencerenin camı gün ışığının içeri sızmasına izin vermeyecek kadar kirliydi. Başvuru sahibi, 5 günlük alıkonma süresince gün ışığından sadece bir defa, dışarıda 15 dakikalık yürüyüş yapma hakkını kullandığı sırada faydalanabilmiştir. Hücredeki ampulün sunduğu ışık okuma için yeterli olmadığından, ayağa kalkıp, ampule yakın yükseklikte durması gerekiyordu. Gün boyunca açık olan ışık uyumasına engel oluyordu. Gözaltında tutulduğu süre zarfında günde sadece iki defa yemek sunulmuştur.

2.6 Böbrek sorunları olduğunu belirten başvuru sahibi, soğuktan uzak durması gerektiğini ifade etmiştir. Soğuk hücrede geçirdiği ilk gecenin ardından, şiddetli sırt ağrısı çeken Abramova'nın talebi ile, bir ambulans ekibi çağrılmış ve kendisine tıbbi yardım sunulmuştur. Başvuru sahibi, yukarıda söz edilen koşullarda tutulması ardından çok sayıda sağlık sorunu yaşadığını iddia etmektedir.

2.7 Başvuru sahibi, IVS tesisine kaydı yapılmadan önce, üst baş araması için bir gara götürülmüştür. Başvuru sahibi, IVS tesisinde üst aramasını yapmak için görevli kadın çalışan olmadığını belirtmiştir. IVS tesisine kaydı sırasında, tamamı erken

olan gardiyanlardan birisi başvuru sahibini, kemer takıp takmadığını kontrol etmek bahanesiyle dürtmüştür. Abramova, “Çek ellerini üzerimden!” demiştir. Bunun ardından, gardiyan Abramova’nın kalçasına dokunmuştur. Abramova’nın ikinci defa “Çek ellerini üzerimden!” demesi ardından, gardiyan kendisine dönerek, onu soymadıkları için şükretmesi gerektiğini söylemiştir. Bir diğer güvenlik görevlisi de Abramova’yı açıkça çırılçıplak soymakla tehdit etmiştir.

2.8 Gardiyanlar, başvuru sahibi hakkında sık sık küçük düşürücü yorumlar yapmışlardır. Örneğin, ampule yaklaşmış ayakta kitap okuduğunu gören bir gardiyan başvuru sahibine “Bir psikiyatriste görün” demiştir. Gardiyanlar pek çok defa, başvuru sahibinin “dışarı çıkarılıp vurulacağı”na dair şakalar yapmışlardır. Dahası, başvuru sahibini ismi ile çağırmak yerine, hücrede kullandığı yatağın numarasına gönderme ile “Dört numara” şeklinde hitap etmişlerdir. Bir noktada, hapisane görevlilerinden birisi Abramova’nın kaldığı hücreye ölü bir fare atmıştır. Abramova ve hücredeki diğer kadınların korku içinde çığlık atarak yataklarından sıçramaları üzerine, gardiyan gülmüştür.

2.9 Başvuru sahibi, aşağıda belirtilen iç hukuk yollarını tüketmiştir:

(i) *(Belarus Cumhuriyeti Anayasası’nın “İmza Hakkında” ve “İçişleri Organları Hakkında” yasalarına binaen) Yetkili otoritelere şikâyet:*

19 Aralık 2007 tarihinde, başvuru sahibi Brest Bölgesi Uygulama Heyeti İçişleri Birimi’nin başkanına ve Lenin Yereli İçişleri Bölümü’nün başkanına gözaltına alındığı süre zarfında haklarının çiğnendiğine dair şikâyette bulunmuştur. 3 Ocak 2008 tarihli bir mektup ile, başvuru sahibi, iddialarının doğrulanmadığı konusunda İçişleri Bölümü Başkanlığınca bilgilendirilmiştir. Başvuru sahibi, 5 Şubat 2008 tarihinde, Brest Bölge Uygulama Heyeti İçişleri Birimi’nde başka bir şikâyette bulunmuştur; şikâyeti Lenin Yerel İçişleri Bölümü Başkanına yönlendirilmiş, Başkan da 27 Şubat 2008’de başvuru sahibini iddialarının doğrulanmadığı yönünde bilgilendirmiştir.

(ii) *Belarus Cumhuriyeti Anayasası’nın “Savcılık Ofisi Hakkında” yasasına binaen, Savcılığa Şikâyet:*

29 Aralık 2007 tarihinde, Brest şehri Lenin Yerel Savcı’sına şikâyette bulunulmuştur. Savcı, başvuru sahibini, iddialarının doğrulanmadığı ve suçlamalarının geçerli olmadığı konusunda bilgilendirmiştir. Başvuru sahibinin, 5 Şubat 2008 tarihinde Brest Bölge Savcılığı’na yaptığı şikâyet yanıtız kalmıştır.

(iii) *Mahkemelere, Medeni Hukuk kapsamında yapılan başvuru*

Başvuru sahibi, Belarus Medeni Kanunu’nun 353. Maddesi temelinde, Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi’nin 7. Maddesi gereğince insanlık dışı muameleye maruz kalmamasını ve Sözleşme temelinde cinsiyeti temelinde ayrımcılığa maruz kalmamasını güvence altına alan maddelerinin ihlal edildiğine dair hukuku süreci 11 Şubat 2008’de Lenin Yerel Mahkemesi’ne başvurarak başlatmıştır. Mahkeme, 14 Şubat 2008’de başvuru hakkında yargılama yetkisi olmadığını belirterek hukuki süreci başlatmayı reddetmiştir. Başvuru sahibinin, 7 Mart 2008’de karara itiraz etmek için Brest Bölge Mahkemesi’nin Hukuki Vakalar Değerlendirme Heyeti’ne yaptığı başvuru, 10 Nisan 2008’de reddedilmiştir.

(iv) Mahkemelere idari işlem hakkında yapılan başvuru

Başvuru sahibi, 11 Mart 2008 tarihinde Brest şehri Lenin Yerel Mahkemesi'ne Belarus Cumhuriyeti'nin İdari Suçlara Hakkında Usule Dair İdari Kanun'unun 7. Maddesi 1. Paragrafında belirtilen, idari suçlara dair usul temelinde, insanlık dışı muameleye maruz kalmamasını ve cinsiyeti temelinde ayrımcılığa maruz kalmamasını güvence altına alan haklarının ihlal edildiğine dair bir şikâyette bulunmuştur. 14 Mart 2008 tarihli bir karar ile, mahkeme hukuki süreci başlatmayı reddetmiştir. Başvuru sahibi, mahkemeden hukuki süreci başlatmalarını değil, Belarus Cumhuriyeti'nin İdari Suçlar Hakkında Usule Dair İdari Kanun'un 7. Bölümünde ifade edilen usule uygun olarak, gözaltı tesisi memurlarının davranışlarının (ve ihmallerinin), haklarını ihlal ettiğini tanınmasını talep etmiştir. 28 Mart 2008'de, başvuru sahibi bu kararın temyizi için Brest Bölge Mahkemesi'ne başvurmuştur. 28 Nisan 2008'de, Brest Bölge Mahkemesi, Hukuk Davaları Yargılama Heyeti Lenin Yerel Mahkemesi'nin kararını bozmuş ve davayı yeniden değerlendirilmek üzere geri göndermiştir. 12 Mayıs 2008'de, Lenin Yerel Mahkemesi başvuru sahibinin şikâyetini usulen reddetmiştir. Mahkeme, bunun yanı sıra, başvuru sahibinin şikâyet ettiği sırada, mahkeme kararının uygulamaya geçirilmesi sebebiyle kendisi hakkındaki idari sürecin çoktan bittiğini belirtmiştir. Başvuru sahibi, temyiz hakkı saklı olduğu sürece hukuki sürecin bitmemesine ilkesi temelinde bu iddianın geçerli olmadığını iddia etmektedir.

3. Şikâyet

3.1 Başvuru sahibi, Belarus'un, Sözleşme'nin 1. Maddesi ile birlikte 2 (a), (b), (d), (e) ve (f), 3. ve 5. maddelerince güvence altına alınan haklarının ihlal edilmesi sebebiyle mağdur olduğunu iddia etmektedir. Abramova, alıkonulduğu süre zarfında insani olmayan ve onur kırıcı muameleye maruz kaldığını ve soğuk hücrede alıkonulmasının işkenceye denk düştüğünü iddia etmektedir. Dahası, bu gözaltı koşullarının doğurganlığı üzerinde ileri düzeyde hasara yol açmış olabileceğini iddia etmektedir.

3.2 Başvuru sahibi, İçişleri Bakanlığı'nın geçici gözaltı tesislerinin kadınların gözaltına alınma işlemleri için düzenlenmediğini iddia etmektedir. İddiasına göre, bu gözaltı bloklarından sadece bir tanesi, Misnk'te yer alan, kadın çalışanlarla donanımlandırılmıştır; geri kalanı yalnızca erkek çalışanlara sahiptir. Başvuru sahibi, İçişleri Bakanlığı'nın, Belarus Cumhuriyeti'nin bu gibi bilgilere erişimi sınırlayan Devlet sırlarının korunması düzenlemesine bağlı kalarak, bu bilgiyi doğrulamayı ya da inkârı ve hiçbir kadın çalışanı olmayan geçici gözaltı tesislerinin sayısını vermeyi pek çok defa reddettiğini iddia etmektedir. Abramova, geçici gözaltı tesislerindeki bu durumun, kadın memurlarını istihdam ederken uygulanan ayrımcılığın bir sonucu olduğunu belirtmiştir.

3.3 Başvuru sahibi, erkek personel tarafından onur kırıcı muameleye ve cinsel tacize maruz kalması maruz kalması sebebiyle, erkek tutuklulardan daha kötü koşullarda alıkonulduğunu belirtmiştir. "Kadın tutuklulara sadece kadın memurların eşlik etmesini ve sadece kadın memurlarca denetlenmesini" taahhüt eden, Tutuklulara Muamele için Standart Minimum Kurallar 53 (3)'e (İktisadi ve Sosyal Heyet yasa tasarıları 31 Temmuz 1957, 663 C (XXIV) ve 13 Mayıs 1977 2076 (LXII)) referans veren başvuru sahibi, 53 (3)'ün uygulanmamasının, Sözleşme'de izah edildiği üzere, cinsiyetine bağlı ayrımcılığa uğramama hakkını ihlal ettiğini savunmaktadır.

3.4 Başvuru sahibi, bütün iç hukuk yollarını tükettiğini ve iç hukuk yollarının etkisiz olduğunu iddia etmektedir. Ayrıca, aynı konunun bir başka uluslararası soruşturma ya da Sözleşme bağlamında incelenmediğini ifade etmiştir.

4. Taraf ülkenin kabul edilebilirlik ve esas hakkındaki gözlemleri

4.1 25 Mart 2010 tarihli sözlü nota ile, taraf ülke başvuru sahibinin küçük ölçekli holiganizm suçuyla beş gün alıkonulduğunu kabul etmiştir. Taraf ülke, başvuru sahibinin gözaltı koşullarına dair mahkemelere ve diğer Devlet organlarına şikâyetle bulunduğunu kabul etmiştir. Ancak, başvuru sahibinin iddialarıyla ilgili hukuki süreçler sürdürülmemiş ve şikayetleri geri çevrilmiştir çünkü böylesi şikayetlerin mahkemelerce değerlendirilmesi için hiçbir usulü uygulama yoktur. Bu gibi şikayetlerin değerlendirilmesi, IVS tesisinin başkanının ya da onun görevlendirdiği diğer kişilerin yetkisindedir. Söz konusu işlem, 20 Ekim 2003'te İçişleri Bakanlığı'nın 234 numaralı hükmü ile düzenlenmiş olup şöyledir: "Geçici gözaltı tesislerinin iç işleri, İçişleri otoritelerinin tasarrufundadır". Taraf ülke, başvuru sahibinin IVS yönetimine ya da İç İşleri Bakanlığı'na herhangi bir şikâyetle bulunmadığını ileri sürmektedir. Dolayısıyla iç hukuk yolları tükenmemiştir. Taraf ülke ayrıca başvuru sahibinin iddialarının doğrulanmadığını ve bu sebeple ispatlanmamış kabul edilmesi gerektiğini savunmaktadır.

4.2 Taraf ülke, ayrıca, ulusal yasa kapsamında idari tutuklamanın meşru olduğu idari suçlardan yakalanan kişilerin, İçişleri Bakanlığı'nın geçici gözaltı tesislerinde tutulabileceğini doğrulamıştır. Bu tesisler, aynı zamanda, yukarıda paragraf 4.1'de belirtilen 234 numaraları hükmüne göre düzenlenmiştir. Belarus İdari Usul Kanunu'nun 18.7 bölümüne göre, idari suçtan yakalanan kişiler katı izolasyon koşullarında göz altında tutulurlar. Erkekler, kadınlar ve daha önce suç işlemiş olanlar ayrı ayrı tutulurlar. Göz altına alınan kişiye tashih edilmiş yüzey alanı 4 metre kareden az değildir. Başvuru sahibi, sırasıyla yüzey alanları 15.3 m² ve 13.6 m² olan 3 numaralı hücre ile 5 numaralı hücrede kalmıştır. Bu hücreler, kadınlara tahsis edilmiştir.

4.3 Taraf ülke, geçici gözaltı tesislerine iç hukuk kurallarına göre, idari suçlardan tutuklanan ya da göz altına alınan kişilere, kişisel hijyen ve yeme içme malzemelerini saklamak için raf ve yatak verildiğini ifade eder. Hücrelerde masa ve banklar, hijyenik malzemeler, içme suyu için bir musluk, tuvalet ihtiyaçları için bir çekmece, bir radyo, bir çöp kutusu ve vantilatör vardır. Göz altına alınanlar kendi nevresimlerini, giysilerini ve ayakkabılarını kullanmakta serbesttirler. Gözaltı tesisine başvuru aracılığıyla, başvuru sahibine temiz nevresim teklif edilmiştir; ancak başvuru sahibi bunu reddetmiş ve ailesinin ona getirdiği nevresimleri kullanmıştır.

4.4 Gözaltına alınanların hücrelere yerleştirilmesi karakterleri ve psikolojik durumları göz önünde bulundurularak yapılmaktadır. Mümkün olduğu durumlarda, sigara içenler ayrı bir yerde tutulmaktadır. Hücrelerde vantilatör, ampul ve ısıtıcı vardır; pencereler doğal aydınlatma için uygundur. Göz altında tutulanlar gün içinde bir saatten az olmayacak şekilde açık alanda yürüyüş yapma hakkına sahiptirler. Başvuru sahibi, kötü hava koşulları sebebiyle yürümeyi reddetmiştir.

4.5 Başvuru sahibinin günde sadece iki öğün yemek sunulduğuna dair iddiasına binaen, taraf ülke gözaltına alınanların yemek oranlarının 21 Kasım 2006 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile düzenlendiğini ifade etmekte ve geçici gözaltı tesisinde günde üç öğün yemek sunulduğunu belirtmektedir.

4.6 Başvuru sahibinin talep ettiği tıbbi yardım ve ambulans, talep edildikten 10-15 dakika sonra orada olmuştur. Başvuru sahibini muayene eden doktor, Abramova'nın IVS tesisinde göz altında tutulabileceğini onaylamıştır. Hücreler, aynı zamanda dezenfeksiyon hizmeti sunan hijyen ve epidemiyoloji merkezi tarafından düzenli olarak kontrol edilmektedir.

4.7 Taraf ülke, başvuru sahibinin Sözleşme temelinde yaptığı şikâyeti kabul edilemez bulmaktadır. Şikâyetin biçimi ve içeriği, Sözleşme'nin hükümlerine karşılık gelmemektedir.

5. Başvuru sahibinin taraf ülkenin kabul edilebilirlik ve esas hakkındaki gözlemlerine dair yorumları

5.1 4 Şubat 2011 tarihli başvuruda, başvuru sahibi önceki iddialarını yinelemekte ve taraf ülkenin başvurunun doğruluğunun kabul edilemeyeceği ve geçersiz kabul edilmesi yönündeki iddiasını reddetmektedir.

5.2 Dahası Abramova, taraf ülkenin, geçici gözaltı tesisinin idaresine hiçbir şikâyet yapılmadığı yönündeki iddiasını reddetmektedir. Abramova, bizzat IVS tesisinin başında duran kişinin kendisine kötü davrandığını, Abramova'yı "Kadın değilsin!" diyerek aşağılamaya çalıştığını belirtmiştir. Abramova tüm bu yaşadıklarını, "Beş gün" başlığı ile *The Brest Courier* gazetesinde yayınlamıştır. Makalenin bir kopyası, yetkililere yaptığı şikâyetlere eklenmiştir. Ancak, bilhassa tesisin başındaki isim dahil gözaltı tesisindeki personele şikâyetleri iletmenin işlevsiz olduğunu belirten başvuru sahibi, Belarus yasalarının, hak ihlallerine karşı harekete geçmek için ihmalleri sorgulan devlet görevlilerinin imzalarının değerlendirilmesini yasakladığını ifade etmiştir.

5.3 Başvuru sahibi, taraf ülkenin Abramova'nın gözaltı koşullarına dair şikâyet başvurularını İçişleri Bakanlığı'na yapmadığı yönündeki iddialarına da itiraz etmekte, aksine içişleri organlarına hitaben sayısız şikâyet başvurusunda bulunduğunu iddia etmektedir. 19 Aralık 2007'de, Lenin Yereli İçişleri Bölümü başkanına ve Brest Bölgesel Yargı Heyeti İçişleri Birimi Başkanı'na hitaben bir dilekçe ile başvuruda bulunulmuştur. 5 Şubat 2008'de, Brest Bölgesel Yargı Heyeti İçişleri Birimi'ne ikinci bir şikâyette bulunulmuştur. Tüm bu dilekçeler, Lenin yereli İçişleri Birimi Başkanına yönlendirilmiştir. Dahası, başvuru sahibinin "Beş gün" başlıklı makalesinin *The Brest Courier Gazetesi*'nde yayınlanması ardından, 2007 Aralık ayında, Ulusal Temsilciler Meclisi'nin bir üyesi, İçişleri Bakanlığı'na bir önerge ile, küçük ölçekli suçlar sebebiyle gözaltına alınanların IVS tesislerinde böylesi insanlık dışı koşullarda kalmaların açıklanmasını talep etmiştir. Bakanlık, Brest Bölgesel Yargı Heyeti İçişleri Birimi'nden, başvuru sahibinin durumuna dair tüm materyalleri istemiştir. Başvuru sahibi, peşi sıra gözaltı koşulları ve haklarının ihlal edildiği iddiası hakkında sorgulanmıştır. Bu bilgi İçişleri Bakanlığı'na sunulmuştur. Başvuru sahibi, dolayısıyla, şikâyetlerinin her seviyede bütün içişleri organlarınca incelendiğini savunmaktadır: Yerel, bölgesel ve ulusal.

5.4 Başvuru sahibi, içişleri organlarında ve Savcı'nın ofisinde şikâyetlerinin dosyalandığını, mahkemelerde hukuki süreç ve idari suçlar usulü kapsamında ele alındığını yinelemektedir. Ancak, iç hukuk yollarını tüketme girişimleri sonuçsuz kalmıştır çünkü bu yolların hiçbirisi etkili olamamıştır.

5.5 Başvurunun esası bağlamında, başvuru sahibi Sözleşme'yle ilişkili olarak başvuru konusunun gözaltı koşulları ile sınırlı olmadığını, IVS tesisinde kadın

olması sebebiyle maruz kaldığı ayrımcılık olduğunu belirtmektedir. Dahası, 11-17 Ekim 2007 tarihleri arasında tutulduğu Lenin Yerel İşçileri Bölümü'ne bağlı IVS tesisinde, tıpkı İşçileri Bakanlığı'na bağlı çok sayıda geçici gözaltı tesisinde olduğu gibi, çalışan memurların hepsinin erkek olduğunu eklemektedir. Bu bilgi, Lenin Yerel İşçileri Bölümü Başkanı'nın başvuruya sahibine gönderdiği 7 Ağustos 2008 ve 8 Eylül 2008 tarihli iki mektup ile teyit edilmiştir. Başvuru sahibi, bu durumun IVS tesislerinde polis memuru, gardiyan ya da güvenlik görevlisi olarak çalışmak isteyen kadınlara karşı ayrımcılık teşkil ettiğini ve taraf ülkenin, kadınların erkekler ile eşit koşullarda, hükümet politikalarının şekillendirilmesine katılma hakkının ve kadınların Sözleşme'nin 7 (b) maddesi uyarınca hükümetin her seviyesinde kamu görevlisi olarak çalışması ve kamu faaliyeti yürütmesi haklarının ihlali olduğunu iddia etmektedir. Bunlara ek olarak, bu durum başvuru sahibinin tesiste gözaltında tutulduğu süre zarfında kadın olması sebebiyle maruz kaldığı ayrımcı muamelelerin tamamıyla erkek memurlarca yapıldığını gözler önüne sermektedir. Çünkü bu durum kaçınılmaz olarak, Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7 ve 10 (1) maddelerinde tarif edildiği üzere, haklarının ve özgürlüklerinin, bilhassa işkence ve diğer kötü muamelelere, insanlık dışı ya da küçük düşürücü uygulamalara maruz bırakılmama hakkının, insani muamele ve insanlık onuruna saygı haklarının uygulanmasının zayıflamasına yol açmıştır. Abramova, Sözleşme'nin 7. ve 10 (1) maddelerinde güvence altına alınan haklarının gasp edildiğine, IVS tesisinde kalan erkeklere nazaran hak ihlallerinden çok daha fazla etkilendiğine dair aşağıdaki somut örnekleri vermektedir:

(a) Erkek memurların, üstünü değiştirirken ya da tuvaleti kullanırken kendisini kapı deliğinden ya da kamera görüntüleri aracılığıyla izleme ihtimali,

(b) Hapishane personelinin gözaltı merkezine vardığı zamanki tavrı; erkek bir güvenlik görevlisi tarafından uygunsuzca dokunulduğu ve soyulmakla tehdit edildiği durum,

(c) Güvenlik görevlilerinin, kendisinin “dışarıya götürülüp vurulacağı”na dair beyanları,

(d) Güvenlik görevlilerinin, kitap okumak için ampul yakınında, ayak durduğundaki alaycı tavırları ve “bir psikiyatriste görünmesi” gerektiği yönündeki beyanları,

(e) Güvenlik görevlilerinin Abramova'ya seslenmek için ismini kullanmak yerine “Dört numara” diye çağırmaları; hiçbir erkek tutuklu bu şekilde muamele görmemiştir,

(f) Güvenlik görevlilerinin, kadın tutukluları korkutmak için hücrelerine ölü bir fare attıkları zaman kadınların verdikleri tepkiyle alay etmeleri,

(g) Abramova avukatı ile görüşme hakkını kullanırken ofise girerek Abramova'nın “kent dört yanına mavi kurdeleler yerleştirdiğini” bağırarak IVS Müdürünün hakaretleri. Avukat, müdüre bir kadına daha saygılı davranması gerektiğini söylediğinde, müdür Abramova'nın “bir kadın olmadığını” söyleyerek, başvuru sahibini sözel olarak aşağılamıştır.

5.6 Başvuru sahibi, Sözleşme'nin 1. Maddesine binaen, yukarıdaki olguların insanlık dışı ve küçük düşürücü muameleler olduğunu, kendisine cinsiyeti sebebiyle yöneltilen ayrımcı davranışlar olduğunu düşünmektedir. Abramova, bu gibi eylemlerin mümkün olmasının sebebinin tüm personelin erkek olması ile

açıklamaktadır. Taraf ülke, başvurunun sahibinin gözaltı koşullarının erkek tutuklularından daha iyi olmasını sağlamakla yükümlüdür zira doğurgan yaşlarında genç bir kadındı ve soğuk bir hücrede ve sağlıksız koşullarda gözaltında tutulması, erkek tutuklular için olduğundan daha fazla hasar verici idi. Gözaltında iken rahatsızlanan Abramova, tıbbi müdahaleye ihtiyaç duymuştur. Başvuru sahibi, Heyet'in dikkatini taraf ülkenin beyanlarının, kendisinin Sözleşme'de yer alan spesifik durumları işaret eden taleplerini yanıt olamadığına ve kendisini yalnızca gözaltı koşulları ile sınırladığına çekmektedir.

5.7 Başvuru sahibi, 17 Mart 2011 tarihli başvurusunda, başvurusunun Heyet tarafından incelenmeye alınması ardından, Lenin Yereli İçişleri Birimi'nin IVS tesisine personel alım politikasında değişiklikler yaptığı konusunda Heyet'i bilgilendirmiştir. Bu kapsamda, başvuru sahibi Aralık 2010'da ve Ocak/Şubat 2011'de, IVS tesisinde kadın polis memurlarının çalıştığı bilgisini dikkate değer bulmaktadır. Başvuru sahibi ve hukuk temsilcisi, IVS tesisinin müdürüne hitaben kaleme aldıkları mektuplarda bu bilgiyi resmi olarak onaylamalarını ya da yalanlamalarını talep etmiş; bu bağlamda göreve başlayan kadın memurların sayıları ve göreve başlama tarihleri talep edilmiştir. 14 Mart 2011 tarihinde, IVS tesisi müdürü IVS tesisinde çalışan kadınlar olduğunu doğrulamıştır fakat sayılarını ya da işe alındıkları tarihleri belirtmemiştir. Bu olumlu değişikliklere rağmen, başvuru sahibi başvurusunun Heyet tarafından incelenmesini talep etmektedir.

6. Heyetin kabul edilebilirlik değerlendirmesi öncesi belli konular ve yöntem

6.1 Heyet, başvurunun kabul edilebilir olup olmadığına, Sözleşme'nin İhtiyati Protokolü bağlamında, 64. hüküm ve usulü ile uyumlu bir biçimde karar vermelidir. 74. hükmün 4. paragrafına ve bunlara bağlı usule uygun olarak, başvurunun esası ele almadan önce bunu yapmalıdır.

6.2 Heyet, taraf ülkenin, başvurunun, İhtiyati Protokol'ün iç hukuk yollarının tüketilmediğine dair 4. Maddesi kapsamında kabul edilemez ilan edilmesi gerektiği yönündeki tezini dikkate almaktadır çünkü başvuru sahibi gözaltı koşullarına dair şikayetlerini IVS tesislerinin idaresine ya da İçişleri Bakanlığı'na ulaştırmamıştır. İhtiyati Protokol'ün 4. Maddesi 1. paragrafı kapsamında, Heyet bütün iç hukuk yollarının tüketildiği tespit edilmediği, söz konusu başvurular sebepsiz yere uzatılmadığı ya da etkili bir biçimde çözülecek gibi olmadığı sürece başvuruları dikkate almaz. Heyet, başvuru sahibinin Heyet'e getirmek istediği talebini,¹ taraf ülkeye kendi kurumlarının ve/veya mahkemelerinin söz konusu iddiayı değerlendirme fırsatını tanıması amacıyla² kendi ülkesinde gündeme getirmesini gerektiren içtihadını hatırlatmaktadır. Bu açıdan, Heyet başvuru sahibinin gözaltı koşullarına dair şikayetlerini ve erkek hapisane personelinin kendisine yönelik saygısız tavrını, Lenin Yerel İçişleri Birimi Başkanı, Brest Bölgesel Yargı Heyeti İçişleri Birimi Başkanı'nın da içlerinde olduğu, iç işleri organlarına bildirmişti. Başvuru sahibi ayrıca Savcılık Ofisi'ne şikâyetinde bulunmuş hem hukuki hem de idari usule uygun olarak yetkili mahkemelerde dava açmıştır. Dahası, Ulusal Kongre Temsilciler Meclisi'nde bir vekilin 2007 Aralık ayından İçişleri Bakanlığı'nda bir atılım başlatması ardından, başvuru sahibi gözaltı koşulları ve hak ihlalleri

¹ Bkz. Kayhan-Türkiye, Başvuru No. 8/2005, 27 Ocak 2007 (CEDAW/C/34/D/8/2005) kararı, paragraf 7.7.

² Bkz. NSF- The United Kingdom, Başvuru No. 10/2005, 30 Mayıs 2007 (CEDAW/C/38/D/10/2005) kararı, paragraf 7.3.

konusunda sorgulanmış ve ifadeler İçişleri Bakanlığı'na sunulmuştur. Taraf ülke bu bilgiyi inkâr etmemiştir. Dolayısıyla Heyet, başvuru sahibinin sabırla ve özenle İçişleri Bakanlığı'na bağlı organların yetkin birimlerine başvurarak, mahkemelerin yanı sıra Savcılığa da başvurmak suretiyle, iç hukuk yollarını tükettiğine karar vermiştir. Başvuru sahibinin iç hukuk yollarını tükettiğine dair kabul edilmiş bilgi ışığında ve başvuru sahibinin faydalanabileceği başka erişilebilir ve etkili iç hukuk yollarının varlığına dair taraf ülkenin bir beyanının olmamasına bağlı olarak, Heyet İhtiyati Protokol'ün 4. Maddesi 1. Paragrafının gerekliliklerinin yerine getirildiği sonucuna varmıştır.

6.3 İhtiyati Protokol'ün 4. Maddesi 2 (a) paragrafı uyarınca, Heyet bu konunun şimdiye kadar başka bir uluslararası soruşturma ve yasa usulüne göre değerlendirilmediğini konusunda bilgilendirilmiştir.

6.4 Heyet, başvuru sahibinin 2 (a), (b), (d), (e) ve (f), 3 ve 5 (a) maddelerine dayanan, Sözleşme'nin 1. Maddesi ile ilişkili okunan iddialarının kabul edilebilirlik gerekliliklerini yeterli bir biçimde sağladığını ve dolayısıyla başvurunun kabul edilebilir olduğunu sonucuna varmıştır.

6.5 Daha önce belirtildiği üzere, Heyet, taraf ülkenin başvuru sahibinin başvurusunun biçiminin ve içeriğinin Sözleşme'nin koşullarını sağlamadığı ve dolayısıyla kabul edilmemesi gerektiği yönündeki görüşünü paylaşmamaktadır. Heyet, böylelikle, söz konusu başvurunun İhtiyati Protokol'ün 2, 3, ve 4. Maddelerindeki kabul edilebilirlik kriterlerini sağladığı sonucuna varmıştır.

7. Esasların değerlendirilmesi

7.1 Heyet, söz konusu başvuruyu, İhtiyati Protokol'ün 7. Maddesi 1. paragrafına bağlı olarak, başvuru sahibi ve taraf ülkenin sunduğu tüm bilgiler ışığında ele almıştır.

7.2 Heyet, başvuru sahibinin beş günlük alıkonma süresince hijyenik olmayan, küçük düşürücü ve yoksun koşullarda, geçici gözaltı tesisinin tamamı erkek memurlarınca aşağılayıcı muameleye maruz kaldığı iddiasının, Sözleşme'nin 1. Maddesi temelinde cinsiyet temelli insanlık dışı ve küçük düşürücü muamele ve ayrımcılık olarak değerlendirmiş; Belarus'un Sözleşme'nin 1. Maddesi ile ilişkili olarak 2 (a), (b), (d), (e) ve (f), 3 ve 5 (a) maddelerine bağlı yükümlülüklerini ihlal ettiği sonucuna varmıştır.

7.3 Heyet, taraf ülkenin kabul edilemez bulduğu söz konusu iddiaları kapsamlı olmayan bir biçimde reddettiğini gözlemlemiştir. Taraf ülke, söz konusu iddiaların özüne dair herhangi bir açıklama sunmamış, açıklamalarını, örneğin tutukluların yemek miktarlarını düzenleyen ulusal idari kararlara referans vererek gözaltı koşullarının genel betimlenişi ile sınırlamıştır (örneğin, hücrelerin ebatları, hücrelerde yer alan alet edevat, mobilya vs.). Komitenin görüşüne göre, bu betimle geçerli olabilir ancak başvuru sahibinin iddialarının esasına yanıt olmamaktadır. Örneğin, başvuru sahibi hücrede ampul olduğuna itiraz etmemiş, ampulün yeterli ışık vermediğinden şikayetçi olmuştur. Benzer bir biçimde, hücrede ısıtıcı olmadığını söylememiş, ısıtıcının sürekli olarak kapalı tutulduğunu iddia etmiştir. Dahası, taraf ülke, başvuru sahibinin gözaltı tesisinde çalışan memurların tamamının erkek olduğu ve bu sebeple cinsiyet temelli ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasına dair hiçbir biçimde yorum yapmamıştır. Bu bağlamda Heyet, taraf ülkenin raporuna dair güncel gözlemlerini hatırlatmaktadır (CEDAW/C/BLR/CO/7). Bu raporda, Heyet'in

gözaltına alınan kadınlara yönelik insanlık dışı ve küçük düşürücü muameleye dair kaygıları ifade edilmekte ve taraf ülkeden, kadınların bu konuda yaptığı şikayetlerin acilen ve etkili bir biçimde incelenmesi talep edilmektedir (paragraf 25 ve 26).

7.4 Sözleşme'nin 3. Maddesi ve Mahkumlara Uygulanacak Muameleye İlişkin Standart Asgari Kurallar'ın 53. Hükmüne göre, Heyet kadın tutuklulara ancak ve ancak kadın memurların eşlik edebileceğini ve danışmanlık yapabileceğini hatırlatmaktadır. Dahası, kadına yönelik şiddete dair 19 numaralı (1992) genel tavsiyeye dikkat çekmektedir. Buna göre, 1. Maddede kadına yönelik şiddetin kapsamına toplumsal cinsiyet temelli şiddet de girmektedir. Örneğin, "bir kadına kadın olması sebebiyle yönelen ya da kadınları orantısız şekilde etkileyen şiddet. Bu, fiziksel, zihinsel ya da cinsel zarar ya da acının yanı sıra bu gibi sonuçlar verecek edimlere dair tehditler, baskı ve özgürlüklerden başka türlü mahrumiyetler de olabilir" (paragraf 6).³ Heyet, "işkenceye ya da kötü muameleye, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muameleye ya da cezaya maruz kalmama hakkı"nın içeren "kadınların insan haklarından ve temel özgürlüklerden faydalanmasını güçleştiren ya da imkansızlaştıran cinsiyet temelli şiddet", Sözleşme'nin 1. Maddesi bağlamında ayrımcılığa işaret ettiğini not etmektedir (tavsiye, paragraf 7 (b))

7.5 Heyet, kadınların özgül ihtiyaçlarını dikkate almayan gözaltı tesislerinin Sözleşme'nin 1. Maddesi uyarınca ayrımcılık uyguladığını hatırlatmaktadır. Böylelikle, Sözleşme'nin 4. Maddesini takiben, Herhangi Bir Şekilde Tutuklu Ya Da Hapiste Olan Bütün Kimselerin. Korunmasına İlişkin İlkeler Demeti'nin 5(2) ilkesi (Genel Kurul, Yasa tasarısı 43/173, 9 Aralık 1988) uyarınca kadın tutukluların özgül ihtiyaçlarını hedef alıp tasarlanan özel tedbirler, ayrımcı olarak düşünülmemelidir. Kadın tutukluların karşı karşıya kaldığı sorunlara dair toplumsal cinsiyet duyarlılığı olan bir yaklaşıma duyulan ihtiyaç, Genel Kurul tarafından, 65/229 numaralı Yasa Tasarısı'nın, Birleşmiş Milletler'in Kadın Tutuklular için Gözetimsiz Önlemler ve Kadın Hükümlülere Muamele Yasasına göre uyarlanması ile desteklenmiştir (Bangkok Yasaları).

7.6 Mevcut vakada, gözaltı koşullarından kaynaklı mahrumiyetlerin yanı sıra başvuru sahibinin gözaltı tesisinin tüm çalışanlarının erkek olduğunu iddiası da önemlidir. Kadın bir tutuklu olan başvuru sahibi, erkek güvenlik görevlilerince nakledilmiştir. Söz konusu erkek memurların, başvuru sahibine ve diğer kadın tutuklulara sınırsız görsel ve fiziksel erişim hakkı olduğu anlaşılmıştır. Heyet, bu bağlamda, Mahkumlara Uygulanacak Muameleye İlişkin Standart Asgari Kurallar'ın 53. Maddesini hatırlatmaktadır:

- (1) Kadın ve erkeklerin bir arada tutulduğu bir kurumda, kurumun kadınlara ayrılan bölümü, bu bölüme ait tüm anahtarlara sahip sorumlu bir kadın memurun denetiminde olmalıdır.
- (2) Hiçbir erkek, kadın bir memur eşlik etmediği sürece kurumun kadınlara ayrılan bölümüne girmemelidir.
- (3) Kadın tutuklular, kadın memurlarca nakledilmeli ve denetlenmelidir.

³ Ayrıca bakınız, Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'nin 2. Maddesi altında taraf devletlerin temel yükümlülükleri için 28 numaralı (2010) genel tavsiye, paragraf 19.

Sözleşme'nin 1. Maddesi temelinde kadınlara karşı ayrımcılığa dair bu önemli tedbir, Heyet tarafından taraf ülkeye sunulan raporlardaki sonuç gözlemlerinde hatırlatılmıştır.⁴ Benzer şekilde, İnsan Hakları Heyeti'nin Genel Değerlendirme No. 28 (2000)'in 15. paragrafında, kadın ve erkek eşitliği ile ilgili bölüm ve kadına yönelik şiddet, sebepleri ve sonuçları hakkında Özel Sözcü'nün raporu da hatırlatılmıştır (Bkz. E/CN.4/2000/68/Ek. 3, paragraf 44).

7.7 Heyet, gözaltı tesisinin yönetiminin kabulüne dayanarak, başvuru sahibine güvenlik görevlilerinden birisi tarafından uygunsuzca dokunulduğunu ve çırılçıplak soyulmak ile tehdit edildiğini not etmiştir. Dahası, güvenlik görevlileri, hücre içerisine yerleştirilmiş tuvaletin kullanımı gibi özel edimleri kapı deliğinden izleyebilecek konumdaydılar; tuvalet, mahremiyetin tanındığı izlenimi vermek istenircesine sadece bir taraftan kapatılmış ve fakat tuvaletin kapıdan görünmesini engelleyecek şekilde buzlandırılmamıştır. Başvuru sahibi, güvenlik görevlilerinin saldırgan ifadeleri ve "Dört numara" şeklinde çağırılması sonucunda aşağılanmış hissetmiştir. Bu iddialar taraf ülke tarafından reddedilmemiştir. Heyet, kadın tutukluların mahremiyetine ve onuruna saygının, hapishane memurları açısından en birinci öncelik olması gerektiğini hatırlatmıştır. Heyet, başvuru sahibinin taraf ülke memurlarınca, bizzat erkek hapishane memurlarınca, uygunsuz temas ve mahremiyetine gerekçesiz müdahaleyi de içeren saygısız muameleye maruz kalışını Sözleşme'nin 1 ve 5(a) maddeleri ve Sözleşme'nin 19 numaraları (1992) Genel Tavsiye Kararı uyarınca cinsel taciz ve ayrımcılık olarak ele almaktadır. Bu genel tavsiyeye göre Heyet, aşağılayıcı olabilecek ve dahası sağlık ve güvenlik sorunlarına yol açabilecek cinsel tacizin toplum cinsiyet temelli bir şiddet biçimi olduğuna kanaat getirmiştir. Dolayısıyla, Heyet taraf ülkenin Sözleşme'nin 2 ve 5 (a) maddelerine bağlı yükümlülüklerini yerine getiremediği sonucuna varmıştır.

7.8 Heyet, başvuru sahibinin aşağılayıcı ve küçük düşürücü muamelelere, cinsel tacize maruz kaldığı; gözaltında olduğu süre zarfındaki olumsuz sağlık sorunlarına bağlı olarak ahlaki açıdan zarar gördüğünü, önyargılara maruz kaldığını sonucuna varmıştır.

Tavsiyeler

7.9 Sözleşme'nin İhtiyati Protokolü'nün 7. Maddesinin 1. Paragrafı ve yukarıda sözü edilen tüm olgular ışığında, Heyet taraf ülkenin Sözleşme'nin 1. Maddesi ile ilişkili olarak 2 (a), (b), (d), (e) ve (f), 3 ve 5 (a) nın gerektirdiği yükümlülüklerini ve Heyet'in 19 numaralı (1992) genel tavsiyesini yerine getiremediği kanısında olup taraf ülkeye aşağıdaki tavsiyelerde bulunmaktadır:

1. Başvuru sahibiyle ilgili olarak:

Haklarının ihlali oranında yeterli tazminatı da içerecek şekilde başvuru sahibinin zararının uygun bir biçimde karşılanması,

2. Genel olarak:

(a) Yeterli yerleşim ve kadınların özgül hijyenik ihtiyaçlarını karşılanmasını da içerecek şekilde, bütün gözaltı tesislerindeki kadın tutukluların fiziksel ve psikolojik güvenliğinin yanı sıra onurlarının ve mahremiyetlerinin korunmasını sağlayacak tedbirlerin alınması;

⁴ Bakınız, örneğin, Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Önlenmesi Heyeti'nin Yemen'e dair hazırladığı 6. Periyodik raporun sonuç gözlemleri (CEDAW/C/YEM/CO/6).

(b) Kadın tutukluların toplum cinsiyete duyarlı sağlık hizmetlerine ulaşmasının güvence altına alınması;

(c) Kadın tutukluların ayrımcılık, kötü, insanlık dışı ve küçük düşürücü muameleye dair iddialarının etkili bir biçimde soruşturulmasının ve suça adı karışan görevlilerin kovuşturulmasının ve layıkıyla cezalandırılmasının güvence altına alınması;

(d) Kadın tutukluları, toplumsal cinsiyet temelli suiistimal dahil her türlü suiistimalden koruyacak tedbirlerin alınması ve kadın tutukluların uygun eğitimlerden geçmiş kadın memurlar tarafından arandığının ve denetim altında tutulduğunun güvence altına alınması;

(e) Kadın tutuklular ile çalışmak üzere görevlendirilen personelin, Sözleşme'nin yanı sıra Birleşmiş Milletler'in Kadın Tutuklular için Gözetimsiz Önlemler ve Kadın Hükümlülere Muamele Yasası (Bangkok Yasaları) ışığında kadın tutukluların cinsiyet temelli ihtiyaçları ve insan hakları hakkında eğitim almalarını sağlanması;

(f) Kadın tutukluların onurları ve temel insan hakları bağlamında ihtiyaçlarının güvence altına alındığı politikalar ve kapsayıcı programlar hazırlanması.

7.10 İhtiyati Protokol'ün 7. Maddesi 4. paragrafı bağlamında, taraf ülke Heyet'in görüşlerini, tavsiyeleriyle birlikte dikkate almalı ve altı ay içerisinde Heyet'i yazılı olarak, bu görüşler ve tavsiyeler doğrultusunda atılan adımlar konusunda bilgilendirmelidir. Taraf ülke, Heyet'in görüşlerini ve tavsiyelerini yayınlamak, resmi dillere çevirmek ve toplumun tüm kesimlere ulaşmasını sağlayacak şekilde geniş bir biçimde dağıtmak ile sorumludur.